

Inhoud

Samenvatting	2
1. Inleiding	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Aanpak	6
1.3 Respons	7
2. Resultaten.....	8
2.1 Belang van hernieuwbare energie	8
2.2 Opbrengsten van hernieuwbare energie	10
2.3 Zonne-energie	13
2.4 Windenergie	18
2.5 Combinatie van windmolens en zonneparken	22
2.6 Toekomstideeën	24
3. Conclusie.....	25
Colofon	26

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Op 16 april '19 heeft het college van B en W van de gemeente Westerkwartier, de projectopdracht vastgesteld om te komen tot een Duurzaamheidsbeleid 2020-2025. Een van de eerste stappen hierin is het opstellen van een visie hernieuwbare elektriciteit. Hiervoor zijn meerdere aanleidingen: er wordt concreet invulling gegeven aan de wens in het collegeakkoord "verkennen". Daarnaast liggen er meerdere initiatieven voor bijvoorbeeld zonneweides bij de gemeente Westerkwartier. Daarmee heeft de gemeente behoefte aan kaders hoe we met deze ontwikkelingen in de toekomst omgaan. Een van de uitgangspunten hierbij is het actief betrekken van inwoners bij het vaststellen van deze kaders.

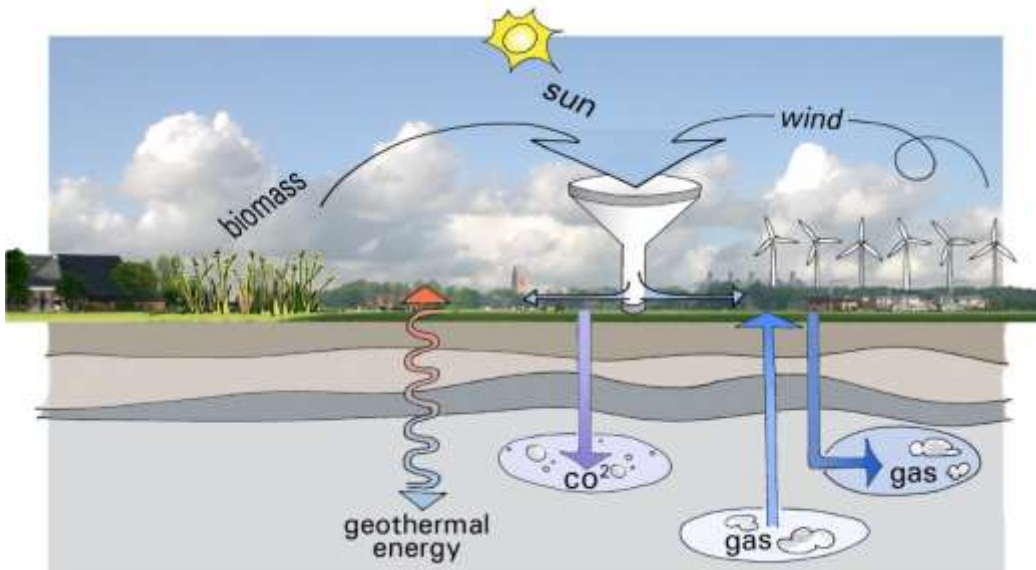
In het Plan van Aanpak (zie bijgevoegde PowerPoint) vindt u een procesaanpak voor drie sporen: landschap, participatie en het netwerk. Het doel van deze projectaanpak is kaartmateriaal waarin de veranderruimte voor de inpassing van de hernieuwbare elektriciteit wordt weergegeven. Naast deze kaart realiseren we ook een tiental criteria op grond waarvan toekomstige projectontwikkeling zal worden getoetst, de lokale economie zal hierin een belangrijke rol spelen evenals het streven uit het Klimaatakkoord om te komen tot 50% eigenaarschap voor de omgeving.

Het verkregen inzicht in de potentie voor hernieuwbare elektriciteit in onze gemeente is input voor de RES (Regionale energie strategie). Deze potentie gaat de inzet in de RES Groningen voor het Westerkwartier bepalen. Naast wind en zon is ook biomassa een hernieuwbare bron voor de productie van elektriciteit. Biomassa laten we hier buiten beschouwing aangezien de Gebiedscoöperatie Westerkwartier, met haar leden, een maatschappelijke energieketen biomassa probeert te realiseren.

Het opstellen van de Visie hernieuwbare elektriciteit is een direct gevolg van het bestuursakkoord. *"Ook duurzaamheid staat hoog op onze agenda. We zetten in op maatregelen die passen bij de identiteit van het gebied en eigen initiatief. Tegelijkertijd zien we hierin ook een opgave die een regionale en nationale aanpak vergt."*

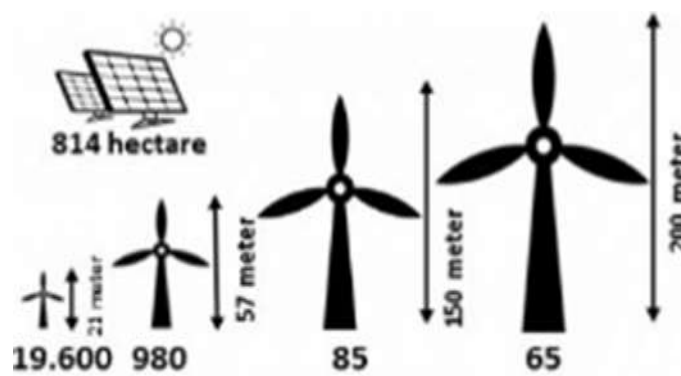
De procesaanpak is geënt op het Bestuursakkoord: *"Onze bestuursstijl wordt gekenmerkt door een luisterend oor. Wij willen weten wat er speelt in de samenleving. Wij besturen zoveel mogelijk samen met onze inwoners en geven onze mening weer en staan open voor suggesties. We zijn daadkrachtig en nemen als dat nodig is beslissingen die pijn kunnen doen. Wij gaan daarover open en transparant het gesprek aan en wegen alle belangen zorgvuldig tegen elkaar af"*.

Tijdens bijeenkomsten is elke keer onderstaande 'praatplaat' gebruikt om de transitie in de energie opwekking inzichtelijk te maken. De overgang van centrale en ondergrondse bronnen die buiten ons gezichtsveld plaatsvinden, naar decentrale en bovengrondse opwek maakt dat we gezamenlijk: inwoner en gemeente Westerkwartier op zoek zijn naar potentiële locaties en randvoorwaarden voor de realisatie van wind- en zonne- energie in de gemeente Westerkwartier.

De vraagstelling hoeveel energie verbruiken de gemeente en haar inwoners in 2030 is voor het Westerkwartier beantwoordt door KNN Advies uit Groningen. De samenvatting hiervan is weergegeven in de 'achtergrondinformatie', deze is ook beschikbaar gesteld op de www.overwesterkwartier.nl waarop de enquête is gepubliceerd.

Het verbruik aan elektriciteit is op grond van gegevens van 2018 geëxtrapoleerd naar 2030, rekening houdend met de toename in verbruik ten gevolge van elektrische vervoer, elektrische verwarming en het inductie koken. Het verbruik in 2030 wordt ingeschat op 706GWh. Hiervan kan 101 GWh op daken worden geproduceerd en heeft de gemeente al 17 GWh aan productie staan. Dat betekent dat de opgave voor deze visie gelijk is aan 588 GWh. Om dit op te wekken is in onderstaand figuur schematisch weergegeven welke modaliteiten hiervoor in welke omvang gebruikt kunnen worden.

1.2 Aanpak

Participatieplatform

In de projectopdracht duurzaamheidsbeleid 2020-2025 staat dat we aan de slag gaan met een participatieplatform om in samenspraak met inwoners beleid te ontwikkelen. Voor het project visie hernieuwbare elektriciteit hebben we hiermee een eerste start gemaakt. We gebruiken hiervoor het Stakeholder Engagement Platform (SEP). Het SEP kunnen wij vervolgens ook in andere fasen van de beleidsontwikkeling en beleidsmonitoring gebruiken voor andere onderwerpen, zoals mobiliteit, de warmtetransitie, energiebesparing. Het SEP wordt als platform waarschijnlijk ook bij de RES-processen gebruikt.

Het SEP helpt om op een laagdrempelige manier inwoners te benaderen middels een enquête, waarbij inwoners naast inhoudelijke informatie ook op digitale kaarten kunnen aangeven waar zij bijvoorbeeld een zonnepark en of een windmolen(park) wenselijk vinden. Het platform helpt om deze gegevens direct om te zetten in digitale kaarten met kansen en 3D-visualisaties van energiebronnen in onze landschappen in onze gemeente.

Naast het digitale spoor zijn we ook in gesprek gegaan met onze inwoners. Voor een volledig overzicht verwijzen we u naar het bijgevoegde Plan van Aanpak (PowerPoint: De planning en het overzicht zit in sheet 17.)

Er zijn een viertal belangrijke data in onze procesaanpak. Het college was hierbij vertegenwoordigd door wethouder Hielke Westra.

- 28 augustus Raadsinformatiebijeenkomst
- 5 september Bijeenkomst met inwoners, selectie vanuit de 42 dorpen een vertegenwoordiging vanuit Dorpsbelangen; opkomst ongeveer 35 personen
- 28 november Dialoog bijeenkomst, waarin we de drie sporen landschap, inwoners en netwerk bij elkaar brengen; opkomst 95 personen
- februari 2020 Slot bijeenkomst waarin we de resultaten presenteren

De digitale enquête is uitgezet op de website www.overwesterkwartier.nl.

De gemeente Westerkwartier heeft gekozen voor deze aanpak, digitale enquête en fysieke bijeenkomsten met inwoners, om op deze wijze zoveel mogelijk mensen te kunnen bereiken. Gepoogd is de Verenigingen van Dorpsbelangen actief te betrekken bij de werving van deelnemers aan de digitale enquête. Naast dorpsbelangen hebben we ook de energie coöperaties in de gemeente actief benaderd. Het doel hiervan is geweest om 'ambassadeurs' voor de visie te mobiliseren. De enquête is niet uitgezet onder een aselechte steekproef uit de gehele populatie. Dat heeft tot gevolg dat we geen representatieve conclusies kunnen trekken over de mening van de inwoners van het Westerkwartier. Enerzijds is deze keuze ingegeven door budgettaire redenen en anderzijds is de aannahme gedaan dat het onderwerp sterk leeft in de samenleving en we daarom alle inwoners in de gelegenheid wilden stellen hun mening via de enquête te geven. Uitdaging hierbij is het ontwikkelen van beleid in samenspraak met inwoners, het abstractie niveau is hoog zoals ook de complexiteit van de vraagstelling.

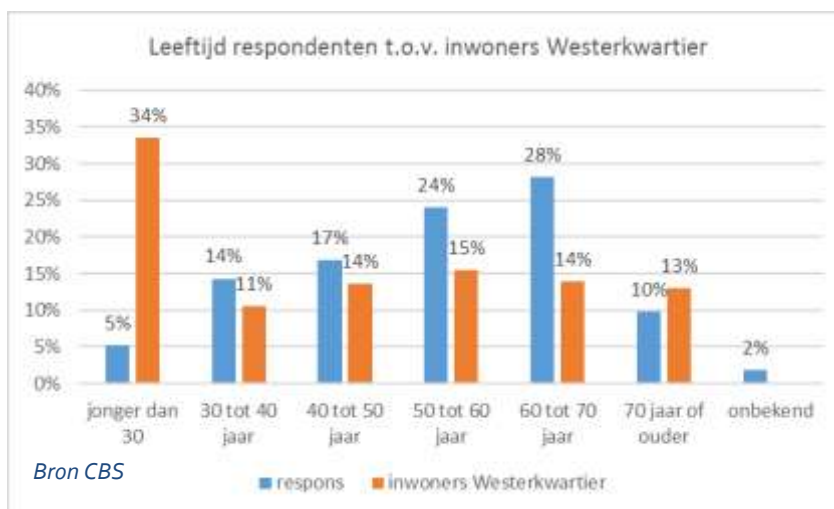
1.3 Respons

In totaal hebben 441 inwoners van de gemeente Westerkwartier de enquête ingevuld. Dat aantal zou voldoende geweest zijn om op basis van 95% betrouwbaarheid en een foutenmarge van 5% te kunnen zeggen dat de uitkomsten representatief zijn voor de gemiddelde inwoner van deze gemeente. Toch mogen wij in dit geval geen uitspraken over representativiteit doen. De gemeente heeft er namelijk voor gekozen om alle inwoners in de gelegenheid te stellen de enquête online in te vullen, maar hen niet individueel aan te schrijven. Inwoners zijn via diverse kanalen (huis-aan-huisbladen, gemeentelijke website, twitter, facebook, LinkedIn) geattendeerd op de enquête. De gemeente heeft er niet voor gekozen om inwoners via een aselechte steekproef uit te nodigen om de enquête in te vullen.

Ondanks dat we niet mogen concluderen dat de resultaten een representatief beeld geven van de mening van de inwoners van de gemeente Westerkwartier, geven ze ons wel een indruk hoe een deel van de inwoners over hernieuwbare energie denkt.

Wij wilden ook een indruk krijgen of de mening van inwoners verschilt afhankelijk van hun leeftijd. Zoals uit de volgende grafiek blijkt is het aandeel van de respondenten jonger dan 30 (5%) fors lager dan het aantal inwoners in de gemeente Westerkwartier in deze leeftijdscategorie (34%). Ook de groep 70+ is ondervertegenwoordigd in de respons. De overige leeftijdsgroepen zijn oververtegenwoordigd, vooral de groep 60-70 jaar.

Wij zullen voor een aantal vragen de respons naar leeftijdsgroep laten zien, maar wijzen er bij voorbaat op dat hier geen representatieve conclusies uit getrokken kunnen worden.

Tot slot hebben we voor een aantal vragen de antwoorden vergeleken tussen die van de respondenten woonachtig in het Middag-Humsterland (Ezinge, Feerwerd, Garnwerd, Den Ham, Niehove, Oldehove en Saaksum) ten opzichte van alle respondenten. Ook hier kunnen wij geen representatieve conclusies trekken, omdat daarvoor het aantal respondenten uit Middag-Humsterland (47) te klein is.

Hernieuwbare energie in de

Auteurs:

Jacob Klaas Star
Jacqueline Slopsema

Opdrachtgever:

Gemeente Westerkwartier

Illustraties:

Herman Roozen

Uitgave:

Gemeente Westerkwartier, teams Duurzaamheid en Innovatie & Onderzoek